NORAKSTS

Lieta Nr. C04303911
PAC – 0328/2014

SPRIEDUMS
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Rīgā 2014.gada 22.maijā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta:
tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis G.Aigars
tiesnese S.Krūmiņa
tiesnese I.Grauda
ar tiesas sēžu sekretāri I.Semjonovu, tulci V.Apiņu,
piedaloties /pers. C/, SIA „Vinnis" pilnvarotajam pārstāvim /pers. D/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. C/ prasībā pret SIA „Vinnis" par pienākuma uzlikšanu noslēgt licences līgumu un SIA „Vinnis" pretprasībā pret /pers. C/ par patenta atzīšanu par spēkā neesošu sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 31.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Latvijas Republikas Patentu valde ir piešķīrusi /pers. C/ patentu Nr.14148 uz izgudrojumu „Automātiskā iekārta mākslīgo bišu šūnu ražošanai" no 2010.gada 18.marta uz 20 gadiem.

Patentam ir divas pretenzijas:

1) Automātiska iekārta mākslīgo bišu šūnu ražošanai, kas atšķirīga ar to, ka tā satur:
- termostatētu vannu ar tajā uzstādītu iegremdējamu elektrisko virpuļsūkni;
- vaska patēriņa vannu ar vaska viļņu slāpētāju, šķērssienu un pagriežamu aizvaru, lai iestatītu vaska līmeni;
- aizsargapvalku, uz kura uzmontēts piespiedu dzesēšanas elektroventilators ar regulējamu apgriezienu skaitu;
- priekšvelmēšanas rullīšus;
- darba veltņa piedziņas motora apgrieziena skaita manuālo regulatoru;
- vaska lentes velmēšanas rullīšu piedziņas motora maksimālā apgriezienu skaita manuālo regulatoru un minētā motora apgriezienu skaita automātisku regulatoru.

2) Paņēmiens mākslīgo bišu šūnu ražošanai no izkausēta vaska, izmantojot iekārtu saskaņā ar 1.pretenziju, kas raksturīga ar to, ka secīgi ietver sekojošas operācijas: biezas vaska lentes presēšanu; tās izvelmēšanu par plānu lenti, iepriekšējā operācijā iegūtās lentes izvelmēšanu par lenti ar šūnveida struktūru; lentes sagriešanu nepieciešamā garuma loksnēs un lokšņu paketēšanu, katrā pakā ievietojot nepieciešamo vaska lokšņu skaitu.

[2] /pers. C/ 2011.gada 14.aprīlī cēlis tiesā prasību pret SIA „Vinnis", kurā lūdzis atzīt, ka atbildētājs nelikumīgi izmanto viņa izgudrojumu, un uzlikt atbildētājam par pienākumu noslēgt ar viņu vienkāršās licences līgumu līdz patenta darbības termiņa beigām par atlīdzību LVL 30 000 apmērā.

Prasītājs prasības pieteikumā atsaucies uz Patentu likuma 16., 50., 52., 62., 63., 65., 67.pantu un prasību pamatojis ar šādiem apstākļiem.

Atbildētājs nelikumīgi, bez prasītāja piekrišanas savā komercdarbībā izmanto prasītāja izgudrojumu un ražo mākslīgās bišu šūnas, tādējādi pārkāpjot prasītāja kā patenta īpašnieka Patentu likuma 16.pantā noteiktās izņēmuma tiesības. Šāda rīcība vērtējama kā izgudrojuma nelikumīga izmantošana Patentu likuma 62.panta izpratnē.

Prasītājs atbildētājam saskaņā ar Patentu likuma 52.pantu ir piedāvājis noslēgt licences līgumu, bet atbildētājs piedāvājumu ir noraidījis.

[3] SIA „Vinnis" 2011.gada 7.jūnijā iesniegusi tiesā pretprasību pret /pers. C/, kurā lūgusi atzīt atbildētājam piešķirto patentu Nr.LV14148 par spēkā neesošu no 2010.gada 20.jūnija, savukārt prasību kā nepamatotu noraidīt.

Atbildētājs pretprasības pieteikumā atsaucies uz Patentu likuma 4.pantu, 5.panta pirmo, otro daļu, 55.panta pirmās daļas 3.punktu, 56.panta 1., 2.punktu, 57.panta pirmo, otro, ceturto daļu un pretprasību pamatojis ar šādiem apstākļiem.

Apgalvojums, ka SIA „Vinnis" pārkāpj /pers. C/ kā patenta īpašnieka tiesības, nav pamatots. SIA „Vinnis" 2003.gada 25.novembrī ir nopirkusi no Ukrainas uzņēmuma „AIV-100" mākslīgo bišu vaska šūnu ražošanas iekārtu AIV-50, ar dažādu uzņēmumu (biedrības „Mazo komersantu un patērētāju asociācija", SIA „Sarma LZ", SIA „Pakmarkas", SIA Z.T.F. „Lāsma", SIA „Sanitex" u.c.) palīdzību to ir uzlabojusi un automatizējusi, un kopš 2009.gada 8.maija izmanto mākslīgo bišu šūnu ražošanā. Laikā no 2009.gada 8.maija līdz 2010.gada 18.martam, kad /pers. C/ pieteicis patentu, ar šo iekārtu ir izgatavoti 1299,2 kg mākslīgo bišu vaska šūnu. Līdz ar to SIA „Vinnis" saskaņā ar Patentu likuma 22.panta pirmo daļu ir tiesīga to netraucēti un bez atlīdzības izmantot komercdarbībā arī turpmāk.

Turklāt, patents ir atzīstams par spēkā neesošu, jo izgudrojums nav jauns un tam nav izgudrojuma līmeņa Patentu likuma 5., 7.panta izpratnē. Uz 2010.gada 18.martu, kad /pers. C/ pieteicis patentu, izgudrojums jau bija zināms, tika plaši izmantots un veidoja zināmu tehnikas līmeņa daļu.

Prasītājs ir nokopējis SIA „Vinnis" ražošanā esošo iekārtu un uzdevis to par savu izgudrojumu. SIA „Vinnis" atrodas vienās telpās ar SIA „Livonija", ar kuru /pers. C/ bijis darba tiesiskajās attiecībās laikā no 2008.gada 16.aprīļa līdz 2008.gada 30.aprīlim, līdz ar to viņam bijusi brīva piekļuve pie iekārtas.

[4] /pers. C/ savā rakstveida paskaidrojumā pretprasību nav atzinis, izsakot šādus iebildumus.

Lietā nav pierādīts, ka SIA „Vinnis" no Ukrainas uzņēmuma nopirkto iekārtu ir uzlabojusi un automatizējusi, un kopš 2009.gada 8.maija izmantojusi komercdarbībā. Lietai pievienotie dokumenti, kas SIA „Vinnis" ieskatā minēto apliecina, ir tās iekšējie dokumenti, kas nevar kalpot par

pierādījumiem Civilprocesa likuma izpratnē, kā arī no tiem tieši neizriet minētie fakti.

Pretprasības pieteikumā nepamatoti norādīts, ka izgudrojams nav jauns un ka tas neatbilst izgudrojuma līmenim. SIA „Vinnis" izmantoja 2003.gadā iegādāto iekārtu, kas sastāvēja no diviem neatkarīgiem blokiem, pie kuras strādāja trīs operatori, savukārt /pers. C/ izgudrojums ir pilnībā automatizēts un ražošanas process notiek uz vienas iekārtas. /pers. C/ ir veicis patentu meklējumu, konstatējot, ka nekas līdzīgs viņa izgudrojumam iepriekš nav ticis patentēts.

Pretprasības pieteikuma iesniedzējs nepamatoti norādījis, ka /pers. C/ ir nokopējis tā iekārtu un uzdevis par savu izgudrojumu. Prasītājs bijis darba tiesiskajās attiecībās ar SIA „Livonija", kas ir cieši saistīta ar SIA „Vinnis" un atrodas vienās telpās ar to. Tā kā prasītājam ir radioinženiera izglītība, kas dod iespēju izgudrot jaunas tehnoloģijas, SIA „Vinnis" piedāvājusi viņam pārstrādāt mākslīgo bišu šūnu ražošanas iekārtas tehnoloģiju un konstrukciju, kam viņš piekritis.

[5] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 31.maija spriedumu /pers. C/ prasība noraidīta, bet SIA „Vinnis" pretprasība apmierināta, atzīstot patentu Nr.LV14148 par spēkā neesošu no 2010.gada 20.jūnija.

Spriedumā norādīti šādi apsvērumi.

[5.1] Saskaņā ar Patentu likuma 4.pantu izgudrojums ir aizsargājams ar patentu, ja tas ir jauns, ja tam ir izgudrojuma līmenis un ja tas ir rūpnieciski izmantojams.

Patents LV 14148 neatbilst patentspējas kritērijiem un ir atzīstams par spēkā neesošu.

Gan Patentu valdes atzinumā par izgudrojuma atbilstību Patentu likuma 5., 7.pantam, gan tiesas noteiktās ekspertīzes atzinumā secināts, ka patenta 1.pretenzijā minētās izgudrojuma pazīmes ir jaunas, bet 2.pretenzijā minētais ražošanas paņēmiens nav jauns. Patenta pretenzijas raksturīgās pazīmes ir tipiski automatizācijas inženiertehniskie risinājumi, lietpratējam ir acīmredzami, līdz ar to neatbilst izgudrojuma līmenim.

/pers. C/ iebildumi pret ekspertes atzinumu nav pamatoti, jo ekspertes atzinums apstiprinās ar Patentu valdes sniegto atzinumu un lietas materiāliem. Ekspertes secinājumi pamatoti ar materiāltiesisko bāzi, atsaucēm uz Eiropas Patentu iestādes praksi un mācību literatūru.

[5.2] Atbildētājs bišu vaska ražošanas iekārtu iegādājies 2003.gada 25.novembrī no Ukrainas uzņēmuma „AIV-100". Lietā nav strīda par to, ka ir veikti šīs iekārtas uzlabojumi, piesaistot citus uzņēmumus, to nenoliedza arī pats prasītājs. Uzlabotā vaska mašīna 2009.gada 8.maijā nodota ekspluatācijā, pirms prasītājs 2010.gada 18.martā pieteicis patentu. Prasītājs pats kā izgudrojuma prototipu norādījis iekārtu „AIV-50", kuras uzlabošanā ir piedalījies.

[6] /pers. C/ iesniedzis apelācijas sūdzību, ar kuru pārsūdzējis pirmās instances tiesas spriedumu pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi apsvērumi.

[6.1] Tiesa nav pienācīgi izvērtējusi prasītāja iebildumus pret Patentu valdes atzinumu un eksperta atzinumu, un nav ņēmusi vērā vairākus nozīmīgus apstākļus.

[6.1.1] Patentu valdes atzinums nav korekts, jo tajā nav izvērtēta patenta 1.pretenzijā norādītā pazīme „aizsargapvalks, uz kura uzmontēts piespiedu dzesēšanas elektroventilators ar regulējamu apgriezienu skaitu", kas ir nozīmīga izgudrojuma daļa.

[6.1.2] Ekspertes Irinas Boiko atzinums nav pamatots šādu apsvērumu dēļ.

Analizējot izgudrojuma prototipu, eksperte iepazinusies tikai ar Ukrainas kompānijas „AIV-100" mājas lapu, lai gan par prototipu ir pieejama daudz plašāka informācija internetā un tehniskajā literatūrā.

Eksperte nepamatoti secinājusi, ka patentā norādītais ražošanas paņēmiens un prototipa ražošanas paņēmiens sakrīt. Šāds secinājums izdarīts, ņemot vērā atsevišķu pazīmju un paņēmienu vispārzināmību un sakritību, kas neatbilst Eiropas Patentu iestādes metodikai. Faktiski bija jāvērtē, vai vispārzināmais tehniskais līmenis piedāvā tieši tādu pašu pazīmju kombināciju.

Izvērtējot izgudrojuma atbilstību izgudrojuma līmenim, eksperte ir vērtējusi papildus tehnisko efektu, kas nav izgudrojuma līmeņa obligāts priekšnoteikums, lai gan viņai bija jānoskaidro, kādu tehnisko efektu dod izgudrojums un vai tas ir acīmredzams lietpratējam, ņemot vērā zināmo tehnikas līmeni.

Eksperte nav ņēmusi vērā, ka ir patentēta nevis cilvēka-operatora aizvietošana ar automātiku (automatizācija), bet konkrētas iekārtas, kas darbojas automātiski režīmā, mehānisms un ka tehnikas stāvoklis attiecīgajā jomā ilgi ir bijis neaktīvs. Fakts, ka atsevišķā pazīme vai vairākas pazīmes ir zināmas, nepierāda attiecīgas kombinācijas acīmredzamību. Gadījumā, ja izgudrojums apmierina sen pastāvošu nepieciešamību, ir labāks, nekā pazīstamie risinājumi, un tam ir komerciāli panākumi (nelikumīga izmantošana pielīdzināma komerciālam panākumam), tas atzīstams par atbilstošu izgudrojuma līmenim.

Ekspertes atbildes uz trešo un ceturto jautājumu ir pretrunīgas. Viņa norādījusi, ka, no lietai pievienotajām SIA „Vinnis" bišu šūnu ražošanas iekārtas kopskata fotogrāfijām nav redzams, vai šī iekārta satur visas patenta pretenziju neatkarīgās pazīmes, bet papildus informāciju nav pieprasījusi. Vienlaikus norādījusi, ka fotogrāfijās var konstatēt mezglu esamību, kas varētu īstenot patentā LV 14148 norādītās ražošanas paņēmiena pazīmes.

Tiesas sēdē eksperte nevarēja atbildēt uz jautājumu, kurai tehnikas jomai saskaņā ar Eiropas Patentu iestādes klasifikāciju pieder izgudrojums, kas dod pamatu secinājumam, ka viņa nepārzina attiecīgo tehnikas jomu, t.i., viņai nav nepieciešamās kvalifikācijas, lai veiktu ekspertīzi šajā lietā.

[6.2] Tiesa nepamatoti secinājusi, ka SIA „Vinnis" strīdus izgudrojumu ir izmantojusi no 2009.gada 8.maija.

[7] Atbildētājs SIA „Vinnis" savā rakstveida paskaidrojumā apelācijas sūdzību nav atzinis, norādot, ka pirmās instances spriedums ir pamatots.

[8] /pers. C/ apelācijas instances tiesas sēdē apelācijas sūdzību un prasību uzturēja, tās pamatojot ar iepriekš jau minētajiem apsvērumiem, bet pretprasību neatzina.

Paskaidroja, ka viņš ir piedalījies SIA „Vinnis" no Ukrainas kompānijas iegādātās iekārtas „AIV-50" uzlabošanā, uz kuras arī ticis īstenots viņa izgudrojums, tomēr nav pamata secinājumam, ka SIA „Vinnis" uzlaboto iekārtu ir izmantojusi komercdarbībā pirms patenta pieteikuma datuma.

[9] SIA „Vinnis" pilnvarotais pārstāvis /pers. D/ apelācijas instances tiesas sēdē apelācijas sūdzību un prasību neatzina, bet pretprasību uzturēja, to pamatojot ar iepriekš jau minētajiem apsvērumiem.

Motīvu daļa

[10] Civillietu tiesu palāta, noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus, pārbaudījusi lietai pievienotos rakstveida pierādījumus, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, atzīst, ka /pers. C/ apelācijas sūdzība un prasība par licences līguma noslēgšanu nav pamatotas, bet SIA „Vinnis" pretprasība par patenta atzīšanu par spēkā neesošu ir pamatota šādu apsvērumu dēļ.

[10.1] Kā izriet no Patentu likuma 16.panta pirmās daļas, 52.panta, izgudrotāja tiesības piešķirt izgudrojuma izmantošanas tiesības citai personai ar licences līgumu izriet no patenta, līdz ar to vispirms ir būtiski noskaidrot, vai strīdus izgudrojums ar patentu ir aizsargājams.

Saskaņā ar Patentu likuma 4.pantu izgudrojums ir aizsargājams ar patentu jebkurā tehnikas jomā, ja ir trīs šādi priekšnoteikumi: 1) tas ir jauns, 2) tam ir izgudrojuma līmenis un 3) tas ir rūpnieciski izmantojams.

Ja trūkst kaut viens no minētajiem priekšnoteikumiem, patents saskaņā ar Patentu likuma 55.panta pirmās daļas 3.punktu, 56.panta 1.punktu atzīstams par spēkā neesošu.

Lietā nav strīda par to, ka patentētais izgudrojums ir rūpnieciski izmantojams, bet ir strīds par to, vai izgudrojumam ir novitāte un vai tam ir izgudrojuma līmenis.

Patentu likuma 5.panta pirmā, otrā daļa nosaka, ka izgudrojumu uzskata par jaunu, ja tas nav tehnikas līmeņa daļa. Tehnikas līmenis ietver jebkuras zināšanas, kas ir publiski pieejamas, ir publiski lietotas vai izpaustas jebkurā citā veidā pirms patenta pieteikuma datuma. No minētā izriet, ka izgudrojumam ir novitāte, ja tas tieši tādā veidā, kā definēts patentā, pirms prioritātes datuma nav bijis publiski zināms.

Patentu likuma 7.panta pirmajā daļā noteikts, ka izgudrojumu uzskata par atbilstošu izgudrojuma līmenim, ja, ņemot vērā tehnikas līmeni, izgudrojums nav acīmredzams lietpratējam attiecīgajā tehnikas jomā.

[10.2] Lai noskaidrotu, vai patentētajam izgudrojumam ir novitāte un izgudrojuma līmenis, ir nepieciešamas speciālas zināšanas tehnikā, līdz ar to pirmās instances tiesa saskaņā ar Patentu likuma 66.pantu ir izprasījusi Patentu valdes atzinumu par izgudrojuma atbilstību šā likuma 5., 7.panta prasībām un saskaņā ar Civilprocesa likuma 121.panta pirmo daļu ir noteikusi lietā ekspertīzi, tās veikšanu uzticot ekspertei Irinai Boiko un uzdodot viņai šādus jautājums: 1) vai patentā minētā izgudrojuma raksturīgās pazīmes ir jaunas vai vispārzināmas; 2) vai patenta pretenzijas raksturīgās pazīmes ir tipiski automatizācijas inženiertehniskie risinājumi; 3) vai SIA „Vinnis" bišu šūnu ražošanas iekārta satur visas patenta pretenzijas raksturīgās pazīmes; 4) vai SIA „Vinnis" bišu šūnu ražošanas iekārtā ir izmantotas patentā norādītās ražošanas paņēmiena pazīmes; 5) kādu tehnisko efektu dod izgudrojuma atšķirīgās pazīmes.

Gan Patentu valdes atzinumā, gan ekspertes atzinumā izdarīti līdzīgi secinājumi.

Abos gadījumos patentētā izgudrojuma raksturīgās pazīmes ir salīdzinātas ar tuvāko zināmo risinājumu (izgudrojuma prototipu) – Ukrainas kompānijas „ AIV-100" ražoto mākslīgo bišu vaska šūnu ražošanas iekārtu „ AIV-50", un secināts, ka patenta 1.pretenzijā norādītās izgudrojuma raksturīgās pazīmes ir jaunas, bet 2.pretenzijā norādītās ražošanas paņēmiena raksturīgās pazīmes nav jaunas.

Eksperte norādījusi, ka patentētais ražošanas paņēmiens sakrīt ar Ukrainas kompānijas „AIV-100" mājas lapā doto procesa aprakstu, savukārt Patentu valde norādījusi, ka patentētais ražošanas paņēmiens izriet no 1.pretenzijā definētās iekārtas darbības un nav jauns, un ka tas ir vispārzināms mākslīgo bišu šūnu plākšņu izgatavošanas process, kas jau bijis aprakstīts, piemēram, skaidrojošā vārdnīcā „Slovarj – spravočņik pčelovoda" (krievu valodā) (Maskava, 1955.g., 64.lpp.)

Izvērtējot izgudrojuma atbilstību izgudrojuma līmeņa kritērijam, abos gadījumos ir skaidrots, kādu tehnisko efektu dod izgudrojuma atšķirīgās pazīmes un vai lietpratējs, kura rīcībā ir tuvākais zināmais risinājums, būtu bez jaunrades un sarežģītiem eksperimentiem pie tā nonācis, un secināts, ka definētais risinājums ir acīmredzams lietpratējam.

Patentu valde ir norādījusi, ka izgudrojuma atšķirīgās pazīmes visas kopā nodrošina pilnu mākslīgo bišu šūnu plašu ražošanas ciklu un vaska lentes vienmērīgu, nepārtrauktu izgatavošanu, proti, risina divas tehniskās problēmas – 1) procesa pilnīguma nodrošināšanu; 2) procesa nepārtrauktības un vienmērīguma nodrošināšanu. Abu problēmu risinājums ir acīmredzams lietpratējam, tātad neatbilst izgudrojuma līmeņa kritērijam. Eksperte ir norādījusi, ka patenta pretenzijas raksturīgās pazīmes ir tipiski automatizācijas inženiertehniskie risinājumi un ka šo pazīmju kopums nedod papildus tehnisko efektu, kas izrietētu ārpus zināmā tehnikas līmeņa. Eiropas Patentu iestādes Apelācijas Padomes tiesu praksē ir izteikts viedoklis, ka vienkārši funkciju automatizācija, ko iepriekš veikuši cilvēki-operatori, kas sakrīt ar vispārējo tehnoloģijas tendenci, nevar tikt uzskatīta par izgudrojumu.

[10.3] Nav pamata secinājumam, ka Patentu valdes un ekspertes atzinumi nav pamatoti.

[10.3.1] Likumdevējs Patentu likuma 66.pantā ir noteicis, ka Patentu valde sniedz tiesai informāciju vai atzinumus, ja tādi ir nepieciešami lēmuma pieņemšanai par izgudrojuma atbilstību šā likuma 5. un 7.panta prasībām, tātad ir paredzējis, ka Patentu valdes speciālisti ir tiesīgi un kompetenti sniegt atzinumus šajos jautājumos.

No Patentu valdes atzinuma izriet, ka tā atbilstības novērtēšanu veikusi saskaņā ar Eiropas Patentu iestādē iedibinātu praksi, kas balstās uz Eiropas Patentu konvencijas nosacījumiem, kuri sīkāk izklāstīti Eiropas Patentu iestādes Ekspertīzes vadlīnijās (Guidelines for Examination in the European Patent Office).

Apelācijas sūdzības iesniedzējs nepamatoti norādījis, ka Patentu valde nav izvērtējusi vienu patenta 1.pretenzijas pazīmi un ka tas ir būtiski ietekmējis atzinuma pamatotību. Patentu valde ir atzinusi, ka patenta 1.pretenzijā norādītā iekārta atbilst novitātes kritērijam, motivējot, ka līdz šim vienā zināmā tehnikas līmeņa dokumentā nav konstatēts risinājums, kuram būtu visas patentētā izgudrojuma 1.pretenzijas pazīmes.

[10.3.2] No tiesas lēmuma par ekspertīzes noteikšanu un ekspertes Irinas Boiko paskaidrojumiem pirmās instances tiesas sēdē izriet, ka eksperte ir Rīgas Tehniskās universitātes Transporta un mašīnzinību fakultātes Mašīnbūves tehnoloģijas institūta asociētā profesore, ka viņa ir praktizējusies Eiropas Patentu valdē un ir kompetenta veikt šādu ekspertīzi.

Pirmās instances tiesa ekspertei ir izskaidrojusi procesuālās tiesības un pienākumus, kā arī ir brīdinājusi viņu par kriminālatbildību par atteikšanos no atzinuma došanas vai apzināti nepatiesa atzinuma došanu.

Eksperte savā atzinumā ir sniegusi skaidras un motivētas atbildes uz tiesas uzdotajiem jautājumiem. Atzinums satur pētījuma aprakstu un atsauces uz Eiropas Patentu iestādes Ekspertīzes vadlīnijām (Guidelines for Examination in the European Patent Office), mācību literatūru un Eiropas Patentu iestādes Apelācijas Padomes tiesu praksi. Eksperte pirmās instances tiesas sēdē ir apstiprinājusi, ka viņa savu atzinumu uztur un uzskata to par pamatotu.

Ekspertes atzinuma secinājumi saskan ar Patentu valdes atzinuma secinājumiem.

Apelācijas sūdzībā izteiktie iebildumi pret ekspertes atzinumu nav pamatoti.

Norādot, ka eksperte nav iepazinusies ar visu par izgudrojuma prototipu pieejamo informāciju, apelācijas sūdzības iesniedzējs nav norādījis, kāda konkrēti informācija nav ņemta vērā un kā tas ietekmējis ekspertes atzinuma pamatotību.

/pers. C/ nepamatoti norādījis, ka eksperte, izvērtējot ražošanas paņēmiena novitāti, ir ņēmusi vērā tikai atsevišķu pazīmju un paņēmienu vispārzināmību un sakritību, bet nav izvērtējusi pazīmju kombināciju. No ekspertes atzinuma izriet, ka eksperte, izdarot secinājumu šajā jautājumā, ir vērtējusi patenta 2.pretenzijā definēto ražošanas procesu (paņēmienu).

Tāpat nepamatoti norādīts, ka eksperte, izdarot secinājumu par izgudrojuma atbilstību izgudrojuma līmenim, nav vērtējusi izgudrojuma tehnisko efektu un to, vai tas ir acīmredzams lietpratējam. No atzinuma izriet, ka eksperte ir vērtējusi izgudrojuma mērķi, problēmu risinājumu un to, vai attiecīgais risinājums ir acīmredzams lietpratējam, ņemot vērā pieejamās zināšanas, kas ir atbilstoši Patentu likuma 7.pantam.

Ekspertes atbildēm uz tiesas lēmumā par ekspertīzes noteikšanu norādīto trešo un ceturto jautājumu, kuras apelācijas sūdzības iesniedzēja ieskatā ir pretrunīgas, nav būtiskas nozīmes jautājumā izšķiršanā par /pers. C/ piešķirtā patenta spēkā esamību.

[10.4] Tā kā lietā nav konstatējami visi priekšnoteikumi /pers. C/ izgudrojuma aizsargāšanai ar patentu, viņam piešķirtais patents Nr.14148 atzīstams par spēkā neesošu.

Atbilstoši Patentu likuma 59.pantam uzskatāms, ka /pers. C/ izgudrojums zaudē Patentu likumā paredzēto tiesisko aizsardzību ar patenta pieteikuma datumu, t.i. ar 2010.gada 18.martu.

Atzīstot patentu par spēkā neesošu, vienlaikus atzīstams, ka /pers. C/ nav Patentu likuma 16.pantā noteiktās izņēmuma tiesības, t.sk. tiesības prasīt licences līguma noslēgšanu, līdz ar to viņa prasība kā nepamatota noraidāma.

SIA „Vinnis" savukārt ir tiesības lietot izgudrojumu (iekārtu un ražošanas paņēmienu) komerciālos nolūkos bez /pers. C/ piekrišanas un neatkarīgi

no tā, kad lietošana ir uzsākta.

[10.5] Civillietu tiesu palāta secina, ka pirmās instances tiesa visumā ir pareizi novērtējusi lietas apstākļus un ir taisījusi pareizu spriedumu par prasības noraidīšanu un pretprasības apmierināšanu.

[10.6] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 44.panta pirmās daļas 1.punkta b apakšpunktu un trešo daļu no /pers. C/ par labu SIA „Vinnis" piespriežami tiesāšanās izdevumi – valsts nodeva par pretprasības pieteikuma iesniegšanu EUR 213,43 (LVL 150) apmērā, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70 (LVL 3,30) apmērā un ar lietas vešanu saistītie izdevumi EUR 2677,01 apmērā, kopā EUR 2895,14 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo, otro daļu no /pers. C/ valsts ienākumos piedzenami iepriekš nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 17,44 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu nosakāms, ka spriedums daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432. – 434.pantu, 454.panta pirmo, otro daļu Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta

nosprieda

/pers. C/ prasību pret SIA „Vinnis" par pienākuma uzlikšanu noslēgt licences līgumu pilnīgi noraidīt.

SIA „Vinnis" pretprasību pret /pers. C/ pilnīgi apmierināt – atzīt Latvijas Republikas Patentu valdes /pers. C/ piešķirto patentu Nr.14148 par spēkā neesošu.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu SIA „Vinnis", reģistrācijas Nr.44103012729, tiesāšanās izdevumus EUR 2895,14 (divi tūkstoši astoņi simti deviņdesmit piecu *euro*, 14 *centu*) apmērā.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 17,44 (septiņpadsmit *euro*, 44 *centu*) apmērā.

Noteikt, ka spriedums daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgi izpildāms 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā un samaksājot drošības naudu 284,57 *euro* (divi simti astoņdesmit četru *euro*, 57 *centu*) apmērā.

Pilns spriedums sastādīts 2014.gada 5.jūnijā.

Tiesneši (paraksts) G.Aigars

(paraksts) S.Krūmiņa

(paraksts) I.Grauda

NORAKSTS PAREIZS
Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Civillietu tiesu palātas tiesnese S.Krūmiņa
Rīgā 2014.gada 5.jūnijā